

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1206

B.A./B.Sc. 5th Semester

POLITICAL SCIENCE

[Comparative Political Systems (UK & USA)]

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :—(1) Section A has 10 short answer type questions. Candidate has to attempt 8 questions of 2 marks each. Answer to each question shall be approximately of 50 words. The total weightage of this Section shall be 16 marks.

(2) Section B has 8 questions. The candidate has to attempt any 6 questions in all by selecting at least one question from each Unit. Each question shall carry 14 marks. The weightage of this Section shall be 84 marks.

SECTION—A

1. Write the meaning of Comparative Government and Politics.
2. What is value free study ?

3. Write any four sources of UK Constitution.
4. What is checks and balance system in US Political system ?
5. Who is present President of USA and what is the term of his Presidency ?
6. What is Shadow Cabinet in UK Political system ?
7. Write the Financial Power of UK House of Commons.
8. Name two Political Parties of US.
9. What do you mean by rule of law ?
10. Write two features of US Federal system.

SECTION—B

UNIT—I

1. What is the scope of Comparative Government and Politics ? Explain elaborately.
2. Critically evaluate David Easton's System approach.

UNIT—II

3. Write down the features of US Constitution.
4. Discuss the powers, functions and position of UK Prime Minister.

UNIT—III

5. Compare and contrast UK House of Lords with US Senate.
6. Write down the functions of Pressure Groups in US.

UNIT—IV

7. Critically examine Judicial Review Power of US judiciary.
8. UK Political system is Unitary. Explain this with appropriate arguments.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚ 10 ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁਲ 16 ਅੰਕ ਹਨ।

(2) ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 14 ਅੰਕ ਹਨ। ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਕੁਲ 84 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ?

2. ਮੁੱਲ-ਮੁਕਤ ਅਧਿਐਨ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਚਾਰ ਸੋਮੇ ਦੱਸੋ।
4. ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ 'ਰੋਕਾਂ ਤੇ ਸੰਤੁਲਨ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹੈ ?
5. ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਵਰਤਮਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੌਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ?
6. ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਪਰਛਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀਮੰਡਲ ਕੀ ਹੈ ?
7. ਬਰਤਾਨਵੀ ਕਾਮਨਜ਼ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
8. ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੋ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਲਿਖੋ।
9. ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
10. ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ—I

1. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਦੱਸੋ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕਰੋ।
2. ਡੇਵਿਡ ਇਸਟਨ ਦੇ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ—II

3. ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈਆਂ ਲਿਖੋ।
4. ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਬਰਤਾਨਵੀ ਲਾਰਡ ਸਦਨ ਦੀ ਅਮਰੀਕੀ ਸੱਨਟ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰੋ।
6. ਅਮਰੀਕੀ ਦਬਾਅ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਪੁਨਰਨਿਰੀਖਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. 'ਬਰਤਾਨਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਕਾਤਮ ਹੈ' ਇਸ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— (1) ਭਾਗ ਕ ਮੇਂ 10 ਲਗਭਗ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਗਏ ਹੈਂ ਜਿਨਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕੇ ਉਤਰ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 2 ਅੰਕ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ ਲਗਭਗ 50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਜਏ। ਇਸ ਭਾਗ ਕੇ ਕੁਲ 16 ਅੰਕ ਹੈਂ।

(2) ਭਾਗ ਖ ਮੇਂ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਗਏ ਹੈਂ। ਜਿਨਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਕਾ ਉਤਰ ਦੀਜਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 14 ਅੰਕ ਹੈਂ। ਇਸ ਭਾਗ ਕੇ ਕੁਲ 84 ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਸ਼ਾਸਨ ਤਥਾ ਰਾਜਨੀਤਿ ਕਾ ਕਯਾ ਅਰਥ ਹੈ ?
2. ਸੁਲਯ-ਸੁਕਤ ਅਢਯਯਨ ਕਯਾ ਹੈ ?

3. ब्रिटिश संविधान के चार स्रोतों को लिखें।
4. अमरीका के राजनीतिक प्रणाली में 'रोको और संतुलन' का सिद्धांत क्या है ?
5. अमरीका के वर्तमान राष्ट्रपति कौन हैं ? वह कितने सालों के लिए चुने गए हैं ?
6. ब्रिटिश राजनीतिक प्रणाली में परछाई मंत्रिमंडल क्या है ?
7. ब्रिटिश कामनज सदन की वित्तीय शक्तियों के बारे में लिखें।
8. अमरीका की दो राजनीतिक दलों के नाम लिखें।
9. कानून के शासन से आपका क्या अभिप्राय है ?
10. अमरीकी संघवादी व्यवस्था की दो विशेषताएं लिखें।

भाग—ख

यूनिट—I

1. तुलनात्मक शासन और राजनीति का क्षेत्र लिखें। इसका विस्तार से वर्णन करो।
2. डेविड ईस्टन की व्यवस्था सिद्धांत की आलोचनात्मक व्याख्या करें।

यूनिट—II

3. अमरीकी संविधान की विशेषताएं लिखो।
4. ब्रिटिश प्रधानमंत्री की शक्तियों, कार्यों और स्थिति पर चर्चा कीजिए।

यूनिट-III

5. ब्रिटिश लार्ड सदन की अमरीकी सैनट के साथ तुलना कीजिए।
6. अमरीकी दबाव समूहों के कार्यों के बारे में लिखो।

यूनिट-IV

7. अमरीकी न्यायपालिका की न्यायिक पुनर्निरीक्षण की शक्ति की आलोचनात्मक व्याख्या करें।
8. 'ब्रिटिश राजनीतिक प्रणाली एकात्मक है' इस कथन पर विस्तार से वर्णन करो।